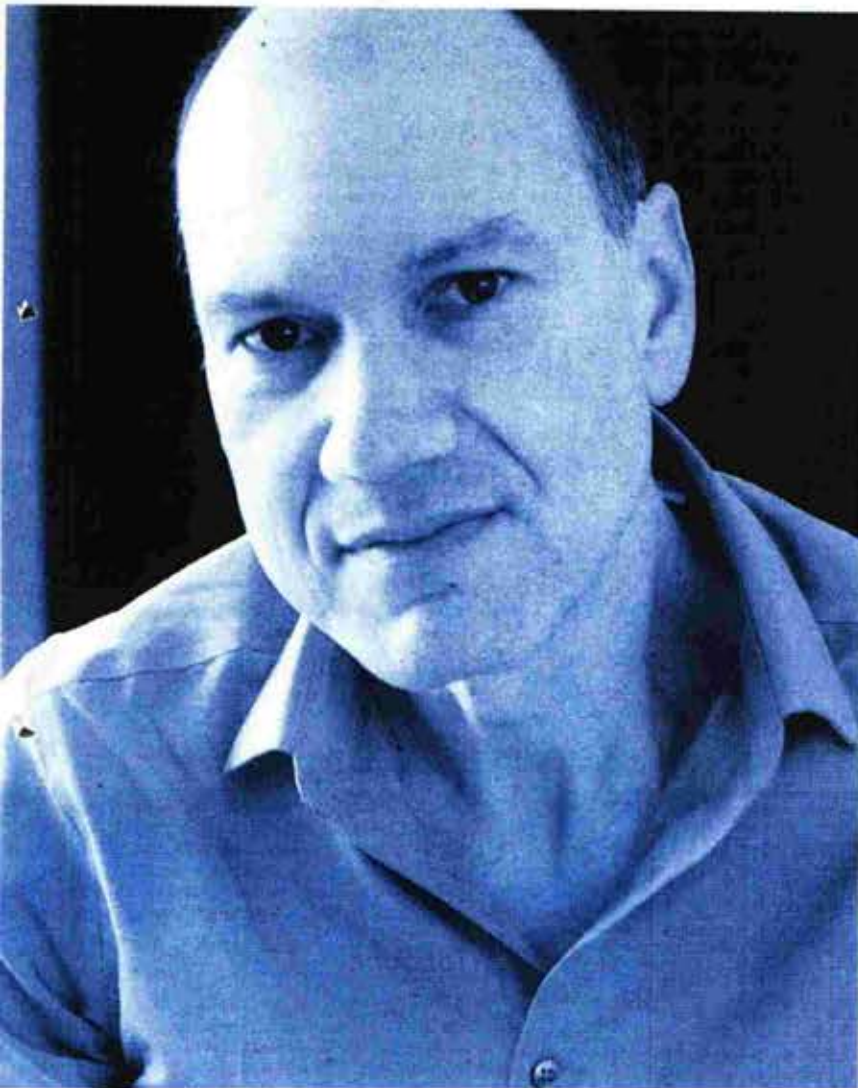

ΠΡΟΣΩΠΑ

Στάθης
ΚΑΛΥΒΑΣ
Ο καθηγητής της Εριδας

υπό το πρόσχημα πολιτικών και ιδεολογικών αντιπαράθεσεων. Οι θέσεις των δύο επιστημόνων δημιούργησαν τεράστιες αντιπάθειες και έριδες. Συχνά, βρέθηκαν στο στόχαστρο της κριτικής. Για πολλά χρόνια, μάλιστα, παρατηρήθηκε το εξής οξύμωρο: ενώ συναντιόνταν με συναδέλφους τους και κατέθεταν διαφωνίες σε επιστημονικό πλαίσιο, στην πραγματική ζωή, στα περιοδικά και στις εφημερίδες αλλά και στις συζητήσεις ειδικών και μη ειδικών κυριαρχούσε ένας άνευ όρων φανατισμός.

Ειδικά ο Στάθης Καλύβας επικρίθηκε από πολλούς ιστορικούς διότι, λένε, ασχολήθηκε με ένα ιστορικό θέμα ενώ είναι πολιτικός επιστήμονας, ενώ ένας από τους ηπιότερους χαρακτηρισμούς που του έχει αποδοθεί είναι «μισοφόρος της Νέας Δεξιάς» («Ελευθεροτυπία», 5/12/09). Πώς απαντά σε όλα αυτά; «Έγραψα ένα άρθρο που μου είχε ζητήσει ο Μαρκ Μαζάουερ για έναν συλλογικό τόμο [...] Όταν σου επιτίθενται με αυτόν τον τρόπο έχεις δύο επιλογές: Η μία είναι να αποσυρθείς τελείως και να πεις δεν με ενδιαφέρει αυτό το πράγμα, εγώ θα ασχοληθώ μόνο με την έρευνα, όχι με τη δημόσια συζήτηση. Η άλλη είναι να μην τους κάνεις το χατίρι και να παραμείνεις δημόσια ενεργός».

(«Athens Voice», 13/9/2011). Και κάπως έτσι, ο Στάθης Καλύβας συνέχισε την πολεμική παρουσία του στα δημόσια πράγματα.

Γεννημένος το 1964 στην Κέρκυρα, ο Στάθης Καλύβας σπούδασε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και συνέχισε στο Πανεπιστήμιο του Σικάγου - εκεί όπου, σύμφωνα με τον διαδεδομένο μύθο, γαλουχούνται οι υποστηρικτές «του σκληρού πυρήνα του ανάγλυπτου νεοφιλελευθερισμού». Σήμερα, είναι καθηγητής Πολιτικής Επιστήμης στο Πανεπιστήμιο Γέιλ και μέλος της Αμερικανικής Ακαδημίας Τεχνών και Επιστημών. Έχει τιμηθεί με πολλά βραβεία, μεταξύ των οποίων και το Βραβείο Woodrow Wilson της Αμερικανικής Εταιρείας Πολιτικής Επιστήμης. Ερχεται συχνά στην Ελλάδα - όπου μοιράζει τον χρόνο του μεταξύ Αθήνας (ζει στο ιστορικό κέντρο) και, συχνά, Πελοποννήσου. Μολονότι καθηγητής με υψηλό στάτους σε ένα ακαδημαϊκό σταρ-στημ όπως αυτό των ΗΠΑ, επιμένει να ασχολείται με την Ελλάδα. Και με την ιστορία της.

Το νέο βιβλίο του, «Καταστροφές και θρίλεμ» (εκδ. Παπαδόπουλος), που μόλις κυκλοφόρησε στα ελληνικά δεν ασχολείται με τον Εμφύλιο. Κάθε άλλο. Γράφτηκε κατόπιν παραγγελίας στα αγγλικά ως χρηστικό εγχειρίδιο μιας καινούργιας σειράς των Πανεπιστημιακών Εκδόσεων της Οξφόρδης και ασχολείται, μεταξύ άλλων, με τη σύγχρονη ταυτότητα της χώρας.

Με την ερμηνεία του αυτή είναι βέβαιο ότι οι άλλοτε επικριτές του δεν θα διαφωνήσουν. Πιστεύει, όπως είναι η παγκόσμια τάση, ότι πολλά δεινά έχει επισωρεύσει η πίστη πως «η σύγχρονη ελληνική ταυτότητα εδράζεται πάνω σε μια πανίσχυρη πίστη στην αδιάλειπτη συνέχεια του ελληνικού πολιτισμού από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα». Επικρίνει, δηλαδή, την ανάγνωση του Κωνσταντίνου Παπαρηγόπουλου, που τροφοδοτεί τον σύγχρονο εθνικισμό.

Θεωρεί ότι συχνά η πίστη σε αυτή την ταυτότητα συνέβαλε στην εκτροπή της χώρας από την πορεία της προς την πρόοδο και την αυτοπραγμάτωση, στο πλαίσιο της ευρύτερης ενότητας του δυτικού κόσμου, όπου η Ελλάδα ανήκει. Χωρίζει την πορεία της νεότερης Ελλάδας σε επτά μεγάλους ιστορικούς κύκλους, στο τέλος των οποίων πάντα το αίτημα ήταν ο εκσυγχρονισμός της διοίκησης και η πρόοδος. Οι καταστροφές που επήλθαν δεν κατάφεραν, προσθέτει, να εκτρέψουν τη χώρα από αυτόν τον κύριο στόχο.

Να ένα αισιόδοξο μήνυμα.

ΤΟΥ ΗΛΙΑ ΚΑΝΕΛΛΗ

Ο καθηγητής Στάθης Καλύβας, εδώ και πολλά χρόνια, είναι κόκκινο πανί για την αριστερή ιστοριογραφία (ή, για να το πω ακριβέστερα, για την κυρίαρχη τα μεταπολιτευτικά χρόνια ιστοριογραφία του Εμφυλίου). Ο λόγος; Επειδή με τον καθηγητή Νίκο Μαραντζίδη θεμελίωσαν ένα νέο

ρεύμα προσέγγισης της περιόδου, που δεν ξεκινά από το ερώτημα: «Ποιος φταίει περισσότερο, ο Εθνικός ή ο Δημοκρατικός Στρατός;» ούτε συνυπολογίζει τον μετεμφυλιακό ρεβανσισμό του κράτους της Δεξιάς και τις διώξεις των αριστερών στην εκτίμηση γεγονότων που προηγήθηκαν.

Ποιες είναι οι βασικές μεθοδολογικές επιλογές της αναθεωρητικής αυτής σχολής; Οι ίδιοι οι εισηγητές της επέλεξαν να μετακινήσουν τη χρονολογική έναρξη του Εμφυλίου στα χρόνια της Κατοχής (1943-1944). Διεκδικούν την αποφόρτιση και την αποστασιοποίηση από τα γεγονότα, προτρέπουν να αποφεύγεται η ηρωοποίηση ή η δαιμονοποίηση προσώπων («Ο Άρης Βελουχιώτης εξακολουθεί να αντιμετωπίζεται με όρους ήρωα στην ελληνική βιβλιογραφία», σημειώνουν, «ωστόσο οι σύγχρονες αναζητήσεις στην Ιστορία αρνούνται σθεναρά τόσο τις ηρωοποιήσεις όσο και τις δαιμονοποιήσεις»). Θεωρούν ότι η βία δεν υπήρξε μονοπώλιο μιας παράταξης ούτε η αντίσταση ήταν καθολικό φαινόμενο. Δίνουν έμφαση στην έρευνα σε κοινωνικό και σε τοπικό επίπεδο. Αναζητούν πολυπρισματικές ερμηνείες, αρνούμενοι την αποδοχή διαδεδομένων αντιλήψεων, όπως π.χ. ότι για τον Εμφύλιο έφταιγε αποκλειστικά ο ξένος παράγων. Επιχειρούν να αναδείξουν την πολυμορφία του Εμφυλίου, εισάγοντας και άλλες διαφορές πέραν της αμιγώς ιδεολογικής - όπως, π.χ., τις εθνοτικές έριδες στην ευρύτερη περιοχή της Μακεδονίας, όπου δεν έχει διερευνηθεί δράση τουρκόφωνων Ποντίων ή Σλάβων. Στρέφουν την έρευνα στη μελέτη των απλών ανθρώπων μέσα σε ένα πλαίσιο ανασφάλειας, που συχνά αναγκάζει κάποιους να βρεθούν σε συγκεκριμένο στρατόπεδο. Σημαντική είναι επίσης η παρατήρησή τους πως η «πολιτική βία» συχνά συγκαλύπτει τοπικές και οικογενειακές βεντέτες: οι άνθρωποι λύνουν συχνά τις διαφορές τους με τα όπλα

“

Είπε:

Η συμμετοχή στην ευρωζώνη παρείχε μια μορφή προστασίας από το χρεοκοπημένο πολιτικό σύστημα

ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ «ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ ΚΑΙ ΘΡΙΑΜΒΟΙ»

Είπαν
γι' αυτόν:

Καταρτίζει φανταχτερές γραφικές απεικονίσεις και στατιστικές με σαθρή βάση «δεδομένων»

ΧΑΓΚΕΝ ΦΛΑΪΣΕΡ,
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

”